

Kapitel 1

Leestekst

Hej, jeg hedder Karin. Det er mit navn. Det er mit fornavn. Mit efternavn er Hansen, jeg hedder altså Karin Hansen. Min mor hedder Helle Hansen og min far hedder Ole Hansen. Jeg har en bror. Han hedder Simon, Simon Hansen.

Jeg er otte (8) år. Min bror er tre (3) år. Simon er min lillebror. Jeg er Simons storesøster. Jeg bor i Sæby. Vores vej hedder Skolevej og vi bor på nummer fem (5). Vores adresse er : Familien Hansen, Skolevej 5, Sæby.

Vertaling:

Hoi, ik heet Karin. Dat is mijn naam. Dat is mijn voornaam. Mijn achternaam is Hansen, ik heet dus Karin Hansen. Mijn moeder heet Helle Hansen en mijn vader heet Ole Hansen. Ik heb een broer. Hij heet Simon, Simon Hansen.

Ik ben 8 jaar. Mijn broer is 3 jaar. Simon is mijn broertje. Ik ben Simon's grote zus. Ik woon in Sæby. Onze straat heet Skolevej (schoolstraat) en wij wonen op nummer 5. Ons adres is : De familie Hansen, Skolevej 5, Sæby.

Grammatica.

Werkwoordsvormen

Werkwoordsvormen zijn eenvoudiger in het Deens dan in het Nederlands.

Alle 6 persoonsvormen zijn gelijk, dus voor 1^e, 2^e, 3^e persoon enkelvoud (ik, jij, hij, zij, het) en 1^e, 2^e, 3^e persoon meervoud (wij, jullie, zij) gebruikt men in het Deens hetzelfde woord.

Eerst enkele begrippen die we gebruiken bij de uitleg:

ev.	enkelvoud	tt.	tegenwoordige tijd (= nu-tijd)
mv.	meervoud	vt.	verleden tijd (= toen-tijd)
		vtt.	voltooid tegenwoordige tijd

Het werkwoord **zijn = at være**

			tt.	vt.	vtt
1. ev.	jeg	(ik)	er (ben)	var (was)	har været (ben geweest)
2. ev.	du	(jij)	er (bent)	var (was)	har været (bent geweest)
3. ev.	han, hun den, det	(hij/zij) (het)	er (is)	var (was)	har været (is geweest)
1. mv.	vi	(wij)	er (zijn)	var (waren)	har været (zijn geweest)
2. mv.	I	(jullie)	er (zijn)	var (waren)	har været (zijn geweest)
3. mv.	de (De)	(zij/u)	er (zijn)	var (waren)	har været (zijn geweest)

Net zo gaat het bij **hebben = at have**

			tt.	vt.	vtt
1. ev.	jeg	(ik)	har (heb)	havde (had)	har haft (heb gehad)
2. ev.	du	(jij)	har (hebt)	havde (had)	har haft (hebt gehad)
3. ev.	han, hun den, det	(hij/zij) (het)	har (heeft)	havde (had)	har haft (heeft gehad)
1. mv.	vi	(wij)	har (hebben)	havde (hadden)	har haft (hebben gehad)
2. mv.	I	(jullie)	har (hebben)	havde (hadden)	har haft (hebben gehad)
3. mv.	de (De)	(zij/u)	har (hebben)	havde (hadden)	har haft (hebben gehad)

Net zo met andere werkwoorden, bijv.:

hete = at hedde: jeg hedder, du hedder, han hedder, vi hedder, I hedder, de hedder

wone = at bo: jeg bor, du bor, han bor, vi bor, I bor, de bor

Het alfabet

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z æ ø å

Schrijf de uitspraak op onder de letters, zoals jij hem zelf vindt klinken.

Uitspraak die veel afwijkt van de Nederlandse: g = ke, h = ho, j =jod, k = ko, q = koe, u = oe, v = w, w = dobbelt w, x = ex, y = u, æ = ae, ø = eu, å = o.

☉ *Oefening:*

- Stav dit eget navn (spel je eigen naam), stav din mors navn, stav din fars navn, o.s.v (enz.) ...
- Stav dit efternavn ...
- Stav navnet på den by du bor i (spel de naam van de stad waar je woont) ...

Begroeting

Hej/ Dav/ Davs/ Goddag. (van informeel naar formeel)

Je antwoordt met hetzelfde woord als waarmee je aangesproken wordt.

Hoe heet jij ?	Hvad hedder du?
Waar woon je?	Hvor bor du?
Hoe gaat het ?	Hvordan går det?
Goed / slecht, dank je	Godt / dårligt, tak.
Tot ziens!	På gensyn!
Dag (afscheid)	Hej, Hej-hej, Farvel.

Vragende voornaamwoorden

Dansk	Nederlands
hvem	wie
hvad	wat
hvor	waar
hvorfor	waarom
hvornår	wanneer
hvordan	hoe
hvilik (-en, -et, -e)	welk(e)

☉ *Oefening:*

Maak een dialoog met je buurman: begroet elkaar, stel jezelf voor, vertel waar je woont, vraag hoe het gaat en neem afscheid.

Gebruik de vragende voornaamwoorden van de vorige pagina.

Woordenschat

Familie

Dansk	Nederlands
far	vader, papa
fædre	vaders
mor	moeder, mama
mødre	moeders
forældre	ouders
søn	zoon
sønner	zonen
datter	dochter
døtre	dochters
bror	broer (lillebror = broertje, storebror = grote broer)
brødre	broers
søster	zuster (lillesøster = zusje, storesøster = grote zus)

søstre	zussen
søskende	broers en zussen
farfar	opa van vaders kant
morfar	opa van moeders kant
mormor	oma van moeders kant
farmor	oma van vaders kant
bedstefar	grootvader, opa
bedstemor	grootmoeder, oma
bedsteforældre	grootouders
onkel	oom
tante	tante
moster	tante, moeders zus
faster	tante, vaders zus
kusine	nicht
fætter	neef
svigerfar	schoonvader
svigermor	schoonmoeder
svigerinde	schoonzus
svoger	zwager

⊙ *Oefening:*

Jeg hedder Karin. Hvad hedder du? Jeg hedder

Hvad hedder Karins far? (hoe heet Karins vader?) Han hedder

Hvad hedder hendes (haar) mor? Hendes

Hvad hedder hendes bror?

Hvad er dit efternavn? Mit efternavn

Hvad er din mors pigenavn (meisjesnaam)? Det er

Jeg bor i Sæby. Hvor bor du? Jeg

Hvor bor din far? Min Han

Hvor bor din mor? Min H

Hvor bor din søster? M H

Cijfers van 0 tot 10

nul, et (en), to, tre, fire, fem, seks, syv, otte, ni, ti

⊙ *Oefening:*

- Sig (zeg) dit telefoonnummer på dansk, din postnummer...
- Lees deze cijfers hardop:
6-3-8-7-1-3-9-5-8-3-7-5-2-9-6-4-5-10-2-4-8-7-2-4-3-7-5-9

Suggesties om zelf te oefenen:

- Wijs de mensen in je directe omgeving aan en benoem welk familielid ze zijn.
- Blader door een fotoboek (of tijdschrift) en benoem de familieleden.
- Oefen tijdens een wandeling of een ritje op de fiets alle getallen die je onderweg tegenkomt (de losse cijfers), bijvoorbeeld huisnummers, nummerborden.
- Oefen tijdens een wandeling of een ritje op de fiets het spellen van de plaatsnaambordjes die je onderweg tegenkomt.
- Oefen samen en dicteer elkaar getallen en/of spel elkaar geleerde woorden uit deze les.
- Schrijf de getallen 0 t/m 10 door elkaar op een papiertje en wijs ze door elkaar in vlot tempo aan. Hoe snel lukt het om ze op te zeggen zonder fouten?
- Zet de Nederlandse werkwoordsvormen op losse kaartjes, hussel ze door elkaar, draai ze een voor een (vlot) om en zeg de vertaling hardop (flitskaarten).

Wist u dat...

- Deens is de tweede moeilijkste taal van de wereld, hij is voor Nederlanders best makkelijk te lezen en te begrijpen, maar Deens spreken zonder accent is erg moeilijk.
- In het Deens moet je op sommige klanken extra druk zetten, anders zeg je iets anders. Bijvoorbeeld: 'tog', 'tåge', 'to' en 'tå' worden bijna hetzelfde uitgesproken, alleen met de klemtoon op een andere plek of een zogenaamde 'stoot', het afkappen van een klank.
- Wanneer je de 'ø' niet typt, maar schrijft, dan schrijf je niet een streep *door* de 'o', maar er boven.
- Wil je oefeningen doen op de computer en je gebruikt niet een Deens toetsenbord, dan kunnen de volgende toetscombinaties handig zijn:

ctrl + shift &,a	= æ	of	Alt + 145
ctrl + shift + &,a	= Æ	of	Alt + 146
ctrl + /, o	= ø	of	Alt + 155
ctrl + /, shift + o	= Ø	of	Alt + 157
ctrl + shift @,a	= å	of	Alt + 134
ctrl + shift @, shift + a	= Å	of	Alt + 143

- In grote lijnen ziet het **Deense schoolstelsel** er als volgt uit:

Baby's kunnen in een "vuggestue" (creche) terecht, of in gemeentelijk of privé geregelde "dagpleje", allebei gesubsidieerde opvangregelingen. Vandaar gaan kinderen op ongeveer drie-jarige leeftijd naar "børnehaven", een soort peuter/kleuteropvang. Als de kinderen circa 6 jaar zijn, gaan ze naar de 0'de klas.

Dan volgt school tot ze na de tiende klas de school kunnen verlaten. Na de negende of de tiende klas kan men naar het gymnasium gaan (om het "studentereksamen" te halen, die toegang geeft tot de universiteit) of naar hf (een hogere voorbereidende examen) of naar "Teknisk skole" of in de "Handelsskole". De handelsschool geeft ook de mogelijkheid om naar de universiteit te gaan. Men kan de universiteit dus langs verschillende wegen bereiken. Ook via hf. Naar deze school gaan vooral veel volwassenen.

- De website van het Deense Ministerie van Onderwijs (www.uvm.dk) kun je ook in het Engels lezen.
- De zoekmachine Google op internet heeft ook een Deense variant: www.google.dk en www.eniro.dk
- De postcode noemen we in het Deens: postnummer. Deze bestaat uit 4 cijfers (geen letters) en staat net als bij ons vóór de plaatsnaam. Op de website www.postdanmark.dk (ook in het Engels) kun je een postcode in Denemarken opzoeken.

